

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากสถานการณ์ปัญหาและแนวโน้มการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน จากการสำรวจปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนจากเอกสารที่รวบรวมโดยสำนักงานองค์การงดเหล้า (2548) ได้ระบุถึงปัญหาแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนไว้ดังนี้

1. เริ่มดื่มตั้งแต่เด็กนำไปสู่การติดเหล้า การที่เด็กเริ่มต้นทำตัวเป็นนักดื่มตั้งแต่อายุก่อน 13 ปี มีโอกาสติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปจนโต มีกลุ่มเยาวชนอายุต่ำกว่า 10 ปี ประมาณร้อยละ 4.7 ที่เริ่มดื่ม แต่หากควบคุมไม่让孩子ดื่มก่อนอายุ 21 ปี ความเสี่ยงในการเกิดปัญหาจากการดื่มจะลดลงถึงร้อยละ 70 จากการสำรวจพบว่าอายุเฉลี่ยของคนไทยที่เริ่มดื่มแอลกอฮอล์อยู่ที่ 20.5 ปี ในเพศชายเฉลี่ยที่อายุ 19.4 ปี หญิงอยู่ที่ 25.4 ปี (ข้อมูลในปี 2547) แต่ในขณะที่เดียวกันพบว่าเด็กที่อายุน้อยที่สุดที่ดื่มจากเดิมเริ่มดื่มเมื่ออายุ 11-12 ขวบ **เดี๋ยวนี้อายุเพียง 4 ขวบก็ดื่มแล้ว** จากพ่อแม่ที่ให้ลูกชิมจิบๆ จนติด และจากผลการศึกษาวิจัยของ รศ.บุญเสริม หุตะแพทย์ ได้ระบุว่าพบเด็กอายุน้อยที่สุดที่เริ่มดื่มคือ 3 ขวบ โดยพ่อแม่เป็นผู้ให้ลองดื่ม

2. พ่อดื่มทำให้ลูกดื่มด้วย นักเรียนชายร้อยละ 79.8 และนักเรียนหญิงร้อยละ 80.7 ที่เคยดื่มสุราให้ข้อมูลว่ามีบิดาที่ดื่มแอลกอฮอล์

3. เพื่อนชวนเป็นสาเหตุสำคัญจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยพบว่า สาเหตุสำคัญที่สุดของการดื่มสุราครั้งแรกคือ เพื่อนชักชวน ความจำเป็นในการเข้าสังคมและทดลองด้วยตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 55.8, 16.9 และ 16.1 ตามลำดับ

4. เครื่องดื่มยอดนิยมของวัยรุ่น จากการสำรวจข้อมูลเยาวชนอายุ 15-19 ปี เกือบ 2,000 ราย พบว่าเบียร์เป็นที่นิยมดื่มมากที่สุด รองลงไปคือสไปรไวน์คูลเลอร์ ซึ่งวัยรุ่นเข้าใจว่าเป็นน้ำผลไม้ไม่ใช่เหล้า

4. วัยรุ่นไทยเป็นนักดื่มมากขึ้น วัยรุ่นเพศชายอายุ 11-19 ปีที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีจำนวนประมาณ 1.06 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 21.23 ของประชากรในกลุ่มอายุนี้ และเด็กวัยนี้ประมาณร้อยละ 50 เริ่มดื่มเมื่ออายุต่ำกว่า 15 ปี ผู้ชายเริ่มดื่มในขณะที่อายุน้อยกว่าผู้หญิง

5. นักศึกษาจ่ายค่าเหล้า บุหรี่เกือบ 6 พันบาท/เดือน จากการศึกษาของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เจาะศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคของกลุ่มวัยรุ่นนักเที่ยวกลางคืน จากมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน ที่มีพฤติกรรมเที่ยวกลางคืนไม่น้อยกว่า 3 วันต่อสัปดาห์ พบว่าการเที่ยวกลางคืนใช้เวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของเวลาทั้งหมดใน 1 สัปดาห์ ค่าใช้จ่ายครั้งละ 300 – 500 บาท หรือ 1,000 – 1,500 บาทต่อสัปดาห์ หรือเกือบ 6,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าเหล้าและมิกเซอร์

6. ความหวังในการสร้างความเชื่อที่ถูกต้องแก่เยาวชน จากการศึกษาพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่มีเจตคติเชิงลบต่อการดื่มสุรา และมีความคิดเห็นคล้ายตามความเชื่อที่มีต่อการดื่มสุราในระดับต่ำหลายประการ เช่น มีเยาวชนเพียงร้อยละ 34 ที่เชื่อว่าสุราเป็นยา ร้อยละ 19 เชื่อว่าการดื่มสุราแสดงความเป็นลูกผู้ชาย และร้อยละ 12 ที่เชื่อว่าการดื่มสุราทำให้ได้เพื่อนแท้ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ดีที่ควรมีการส่งเสริมความเชื่อที่ถูกต้องให้แก่เยาวชน อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า เยาวชนมีการรับรู้ผลโทษของการดื่มสุราที่มีต่อร่างกายเพียงระดับปานกลางเท่านั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการรับรู้ผลโทษทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่นมีเยาวชนเพียงจำนวนน้อย ที่รู้ว่าการดื่มสุราทำให้เกิดนิ้วในกระเพาะปัสสาวะ สมองฝ่อ เนื้อเยื่อหัวใจทำงานผิดปกติ และเสี่ยงต่อการเป็นโรคไต ขณะที่เยาวชนร้อยละ 87 รู้ว่าการดื่มสุราทำให้เกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 72 รู้ว่าการดื่มสุราทำให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ร้อยละ 78 รู้ว่าการดื่มสุราทำให้การทำงานบกพร่อง และร้อยละ 65 รู้ว่าการดื่มสุราทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ข้อค้นพบที่ดีจากงานวิจัยนี้ คือ พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามารดา พี่น้อง และครอบครัวยังมีการควบคุมการดื่มสุรา

7. นักดื่มหน้าใหม่คือผู้หญิง ปี 2546 มีจำนวนผู้หญิงที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ 2.84 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 14.5 ของประชากรเพศหญิง ในขณะที่ปี 2544 มีผู้หญิงที่ดื่ม 2.3 ล้านคน คิด

เป็นร้อยละ 9.8 ภายใน 2 ปี เพิ่มขึ้นถึง 5.4 แสนคน และในกลุ่มผู้หญิงวัยรุ่นอายุ 15 – 19 ปี บริโภคเพิ่มขึ้นเกือบ 6 เท่า ในช่วงเวลา 8 ปี (2539 – 2546) เป็น 1.1 ล้านคน หรือร้อยละ 20 ของวัยรุ่นทั่วประเทศ ในจำนวนนี้ร้อยละ 8 ถือว่าดื่มจัด คือดื่มทุกวัน หรือดื่มอาทิตย์ละ 3 – 4 ครั้ง

8. **เครื่องดื่มเสียตัว** เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทำให้วัยรุ่นหญิงมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกโดยไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งร้อยละ 30.4 เกิดจากการกินเหล้าแล้วขาดสติ ควบคุมตัวเองไม่ได้ สุดท้ายเกิดตั้งท้อง นำไปสู่การทำแท้งปีละไม่ต่ำกว่า 100,000 ราย ไม่รวมปัญหาที่ท้องแล้วต้องออกจากการเรียน และทำแท้งจนลูกพิการ

สาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบทดลองสิ่งต่างๆ ประกอบกับวัยรุ่นยุคใหม่มีทัศนคติเรื่องการดื่มเหล้าที่เปลี่ยนแปลงไป คือเห็นเป็นเรื่องโก้ เป็นเรื่องทันสมัย เป็นเรื่องของการเข้าสังคม จึงส่งผลให้จำนวนวัยรุ่นที่ดื่มเหล้าเพิ่มมากขึ้นทุกปี และที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งก็คือจำนวนวัยรุ่นเหล่านั้นมีผู้หญิงที่ดื่มเหล้ามากขึ้น จากศึกษาพฤติกรรมกรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทย ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มวัยรุ่นอายุ 18 – 25 ปี นิยมดื่มเบียร์และสุรา โดยวัยรุ่นชายนิยมดื่มเบียร์และสุราที่ผลิตในประเทศไทย วัยรุ่นหญิงนิยมดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์พร้อมดื่ม กลุ่มวัยรุ่นนิยมดื่มกับเพื่อนเพราะต้องการความสนุกสนาน และพบปะสังสรรค์ บางส่วนที่ดื่มเพราะเครียด และปัญหาครอบครัว ปัญหาชีวิต (มาณี ไชยธีรานุกัฒศิริ, 2549)

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นค่านิยมที่ลึกอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยมานาน ดังที่ นายแพทย์อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม ประธานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (2548) ได้กล่าวไว้ว่า “..ทุกวันนี้คนไทยดื่มกันมาก ดื่มได้ทุกโอกาส ไม่ว่าจะดีใจ เสียใจ งานศพ งานแต่ง วันเกิด จนถึงวันฝนตกแดดออก ก็เป็นเรื่องหาเหตุดื่มจนได้ ซึ่งสร้างความเสียหายแก่ประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้น หน้าที่การรณรงค์งดเหล้า จึงไม่ใช่หน้าที่ของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย..”

เครือข่ายละครณรงค์งดเหล้า ได้เริ่มก่อตัวขึ้นในปี พ.ศ. 2547 โดยการรวมตัวของกลุ่มและองค์กรที่ใช้กระบวนการละครเพื่อสร้างการเรียนรู้และรณรงค์ประเด็นสุขภาพ ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) โดยมุ่งหวังที่จะใช้สื่อละครเพื่อการรณรงค์ประเด็นปัญหาแอลกอฮอล์ในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเดิมใช้ชื่อว่า เครือข่ายดีดีดี (Don't Drink Drama) แต่ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนชื่อเครือข่ายให้มีความชัดเจนในการสื่อสารและการรณรงค์ โดยเปลี่ยนเป็น “เครือข่ายละครณรงค์งดเหล้า”

เครือข่ายละครรณรงค์ประกอบด้วยสมาชิก 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มกิ่งก้านใบ กลุ่มไม้ขีดไฟ กลุ่ม ถักทอฝัน และคณะหุ่นสายเสมา ภาคีทุกกลุ่มในเครือข่ายเครือข่ายละครรณรงค์ดังกล่าว ตระหนักดีว่า ปัญหาแอลกอฮอล์เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาสังคมต่างๆ มากมาย เป็นประตูบานแรกๆ ที่นำเยาวชน ไปสู่ห้วงแห่งอันตรายและความหายนะ ด้วยเป็นที่ประจักษ์ดีว่าปัญหาของเยาวชนแทบทุกปัญหา ที่ กลุ่มและองค์กรเหล่านี้ได้เคยดำเนินงานรณรงค์มาแล้วในอดีต ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ ความก้าวร้าวรุนแรง อาชญากรรม ปัญหาโรคเอดส์ ฯลฯ ก็มักจะมีพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เป็นจุดเริ่มต้นหรือเป็นปัจจัยร่วมปัจจัยหนึ่งอยู่ด้วยเสมอ ดังนั้นการที่กลุ่ม/องค์กรเหล่านี้ได้ หันมาสนใจร่วมกระแสนรณรงค์ในประเด็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกับสคส.และสสส. นั้น นับว่าเป็น การทำงานที่สอดคล้องกับพันธกิจเพื่อการพัฒนาเยาวชนของแต่ละองค์กรโดยตรง (สุนทรจิต วงษ์ เฝือกและคณะ, 2549)

สื่อละครเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการรณรงค์เข้าถึงกลุ่มเยาวชน โดยสามารถสร้าง ความรู้ ความตระหนัก รวมถึงกระตุ้นเตือนให้เยาวชนได้ถูกคิดถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจะนำไปสู่การปลูกฝังทัศนคติต่อการบริโภคที่เหมาะสมได้ในอนาคต เพราะข้อมูลข่าวสารที่ถูก นำเสนอผ่านละครจะอยู่ในรูปของการกระทำ (action) และข่าวสารที่เป็นการกระทำเช่นนี้จะสามารถ โน้มน้าวใจผู้รับสารได้ดีกว่าข่าวสารที่เป็นคำพูดหรือตัวหนังสือ และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของผู้รับสารได้มากกว่า ดังนั้นละครเวทีสำหรับเยาวชน เป็นรูปแบบการสื่อสารกับเยาวชน โดยวิธีที่ทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย เพราะทำให้เห็นเป็นรูปของเรื่องราวและการกระทำ (มาริสสา แสน กุลศิริศักดิ์, 2532 : 2-54)

สื่อละครถือเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) โดยกลุ่มผู้รับ สาร หรือกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มผู้ส่งสารที่รู้แน่ชัดว่าเป็นกลุ่มใด การเกิดปฏิกริยาสนองตอบ (Feedback and Reaction) ก็มีได้ง่ายกว่าสื่อมวลชน และเป็นสิ่งที่มีความจำเพาะ สามารถนำสารไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากรูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสื่อสารลักษณะเผชิญหน้า (Face-to-face) จัดเป็นรูปแบบที่มีผลต่อการให้ผู้รับสารยอมรับที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่จะยอมรับที่ จะร่วมมือปฏิบัติมากที่สุด สื่อมวลชนจะเป็นตัวเสริมสร้างความรู้เบื้องต้น ขณะที่สื่อบุคคลเป็นตัว สำคัญมากในการโน้มน้าวใจ เพราะสามารถเปลี่ยนทัศนคติ และมีประสิทธิผลต่อการเปลี่ยนแปลง ด้านพฤติกรรมปัญหา เช่น เพิ่มความรู้ ขณะที่การสื่อสารระหว่างบุคคลมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ มากกว่า (ดวงทิพย์ วรพันธุ์, 2525 : 19)

“สื่อยังมีขนาดเล็ก ก็ยังมีบทบาทในการพัฒนาได้มากขึ้นเท่านั้น” (กาญจนา แก้วเทพและคณะ, 2543) เช่นเดียวกับละครที่เป็นสื่อเล็กๆ แต่ละละครสามารถสร้างการเรียนรู้ตลอดจนสร้างสำนึกและความตระหนักในประเด็นปัญหาการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ตลอดจนรณรงค์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลด ละ เลิกการตีมีในที่สุด

เนื่องจากธรรมชาติของเครือข่ายนั้นเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่ “สร้างง่ายแต่สลายเร็ว” ทั้งนี้เพราะเครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่ประกอบสร้างขึ้นในแนวนอน ทำให้มีความเสมอภาคระหว่างสมาชิก รูปแบบความสัมพันธ์มักเป็นแบบไม่เป็นทางการ สมาชิกเข้ามาด้วยความสมัครใจ ความสัมพันธ์เป็นแบบหลวมๆ จึงอาจจะก่อตัวได้ง่าย แต่ก็สลายได้ในเวลาอันรวดเร็ว หากไม่มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการธำรงรักษาเครือข่ายเอาไว้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2549)

สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ที่กล่าวว่า เครือข่ายหลายเครือข่ายที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้วดูเหมือนจะมีความมั่นคงในช่วงแรก แต่กลับปรากฏว่าไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ หลายเครือข่ายได้ปิดตัวเองลงหลังจากเริ่มดำเนินไปได้ไม่นาน ซึ่งมีสาเหตุที่สำคัญมาจากกรณีที่เครือข่ายเหล่านั้นขาดความเข้าใจในเรื่องของการธำรงรักษาเครือข่าย ทั้งนี้ ทรัพยากรที่ภารกิจเครือข่ายยังไม่สำเร็จ ก็ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาเครือข่ายไว้ และระดับประคองให้เครือข่ายสามารถดำเนินการต่อไปได้ และในหลายกรณีที่จะต้องรักษาความสำเร็จของเครือข่ายไว้ หลังจากเครือข่ายได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ด้วยเหตุนี้ การรักษาเครือข่ายจึงเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นต้องมีเพื่อการรักษาความสำเร็จของเครือข่าย

Adam Burke (อ้างใน ขนิษฐา กาญจนรังษิณนท์, 2547) กล่าวว่า การที่เครือข่ายดำรงอยู่ได้ก็ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นศูนย์รวมของการสนับสนุน เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการมีประสบการณ์แตกต่างกัน เพื่อเป็นช่องทางสำหรับแหล่งทุน เครือข่ายเป็นเวทีในการเจรจาต่อรองกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า เครือข่ายมีพัฒนาการมาอย่างไร และมีปัจจัยใดที่ทำให้เครือข่ายดำรงอยู่ได้อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน และมีวิธีการสื่อสารภายในเครือข่ายอย่างไร เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหานำวิจัย

1. เครือข่ายละครรณรงค์เด็ล้ามีพัฒนาการอย่างไร
2. ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อพัฒนาการของเครือข่ายละครรณรงค์เด็ล้า
3. การสื่อสารในเครือข่ายละครรณรงค์เด็ล้าเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของเครือข่ายละครรณรงค์เด็ล้า
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของเครือข่ายละครรณรงค์เด็ล้า
3. เพื่อศึกษาการสื่อสารภายในเครือข่ายละครรณรงค์เด็ล้า

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารในเครือข่ายละครรณรงค์เด็ล้า มุ่งศึกษาถึงพัฒนาการของเครือข่าย ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของเครือข่าย และการสื่อสารในเครือข่ายละครรณรงค์เด็ล้า โดยศึกษาจากสมาชิกเครือข่ายละครรณรงค์เด็ล้า ประกอบด้วย กลุ่มดักทอฝัน กลุ่มไม้ขีดไฟ กลุ่มกิ้งก้านใบ และคณะหุ่นสายเสมา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเครือข่ายองค์กรเด็ล้า (สคด.) สสส และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาดั้งแต่เริ่มจัดตั้งเครือข่ายจนถึงปัจจุบัน (ปีพ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2550)

นิยามศัพท์

รูปแบบการสื่อสาร หมายถึง วิธีการสื่อสารที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่ม โดยในที่นี้จะวิเคราะห์รูปแบบการสื่อสาร 3 ลักษณะ คือ

1. จำแนกตามทิศทางการสื่อสาร แบ่งเป็น 2 รูปแบบคือ การสื่อสารแบบทางเดียว (One – way Communication) และการสื่อสารแบบสองทาง (Two – way Communication)

2. **จำแนกตามลักษณะของการใช้** แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ การสื่อสารแบบเป็นทางการ (Formal Communication) และการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal Communication)
3. **จำแนกตามการไหลของข่าวสาร** แบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ การสื่อสารจากบนลงล่าง (Downward Communication) การสื่อสารจากล่างขึ้นบน (Upward Communication) และการสื่อสารตามแนวนอน (Horizontal Communication)

เครือข่าย หมายถึง การเชื่อมโยงบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมร่วมกัน โดยใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงถึงกัน เพื่อการประสานงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ไขปัญหา และให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน

เครือข่ายละครดราม่า (Don't Drink Drama Network) หมายถึง เครือข่ายที่ใช้กระบวนการละครในการสร้างการเรียนรู้เรื่องผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชน สมาชิกของกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเด็กทอมป์สัน กลุ่มไม่ขีดไฟ กลุ่มกึ่งก้านใบ และคณะหุ่นสายเสมา

การสื่อสารภายในเครือข่าย หมายถึง วิธีการสื่อสารที่สมาชิกเครือข่ายใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิดเห็น รวมทั้งความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสถานการณ์แอลกอฮอล์ โดยจะสื่อสารในรูปของการพูดคุย การประชุม การโทรศัพท์ การส่งโทรสาร และการส่งข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

พัฒนาการของเครือข่าย หมายถึง พัฒนาการตั้งแต่เริ่มก่อตั้งเครือข่ายเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยศึกษาคุณลักษณะของเครือข่าย และพัฒนาการในการทำงาน

ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการของเครือข่าย หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการดำเนินงานของเครือข่ายละครดราม่า เช่น สัมพันธภาพระหว่างสมาชิก การมีส่วนร่วม แรงจูงใจ และการสนับสนุนด้านงบประมาณ เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงพัฒนาการและความเป็นมาในการดำเนินงานของเครือข่ายละครรณรงค์งดเหล้าว่ามีลักษณะอย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดตั้งเครือข่ายรณรงค์ในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ช่วยในการธำรงรักษาเครือข่ายละครรณรงค์งดเหล้า ซึ่งสามารถนำไปใช้ปรับปรุงและวางแผนการดำเนินงานของเครือข่ายในระยะต่อไป
3. เพื่อทราบถึงวิธีการติดต่อสื่อสารภายในเครือข่ายละครรณรงค์งดเหล้า ซึ่งจะเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและแก้ไขข้อบกพร่องของการสื่อสารภายในเครือข่าย